

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT
DR RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.**

Kumpilazzjoni Nru.: 753/2023

**II-PULIZIJA
(Spettur Keith Caruana Darmanin)**

-Vs-

RUTH MIZZI

Illum, 5 ta' Diċembru 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba fil-konfront ta' **RUTH MIZZI** ta' 50 sena, bint Grezzio u Consiglia Grech nee Zerafa, imwielda nhar it-2 ta' Awwissu 1973, residenti ġewwa 16, Jastur, Triq is-Saqwi, Żabbar u detentriċi tal-karta tal-identita' 0382173M, li ġiet akkużata talli bejn Ottubru 2019 u Awwissu 2023 f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti, ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-liġi u li ġew magħmulin b'riżoluzzjoni waħda;

1. Iffalsifikajt cedola, polza, ordni jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircievi bihom hlas, jew jieħdu l-kunsinna ta' oggetti jew jiġbor depożitu jew rahan minn ufficju pubbliku, jew minn bank jew stabbiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b xi' att pubbliku tal-Gvern;
2. U aktar talli xjentament għamilt uzu minn wahda mill-karti ffalsifikati msemmijin fl-artikoli 166, 167 u 168 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta;
3. U aktar talli għamilt falsifikazzjoni f'att awtentiku u pubbliku, jew fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem billi hloqt pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew helsien falz minn obbligi, jew billi ddaħalt dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet obbligi jew helsien minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati, inkella billi židt jew biddilt klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawn l-atti jew skritturi kellhom ikollhom fihom jew kellhom jippruvaw;
4. U aktar talli xjentament għamilt uzu minn att, kitba jew skrittura falza;
5. U aktar talli għamilt jew tajt dikjarazzjoni falza, jew ċertifikat falz;
6. U aktar talli sabiex tikseb xi vantaġġ jew benefiċċju għalik innifsek jew għal haddieħor, f'xi dokumenti maħsub għal xi awtorita' pubblika, xjentement għamilt dikjarazzjoni jew stqarrija falza jew tajt tagħrif falz ;
7. U aktar talli b'mezzi kontra l-ligi, jew billi għamit uzu ta' ismijiet foloz, jew ta, kwalifiki foloz, jew billi nqdejt b'qerq iehor, ingann jew billi wrejt haġa b'ohra sabiex iġġiegħel titwemmen l-eżistenza ta; intraprizi foloz, jew ta hila setgħa fuq haddieħor jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex tqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika, għamilt qligh ta' aktar minn hamest elef euro €5,000 bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u /jew xi entita u/ jew entitajiet ohra;

8. U aktar talli bi ħsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Soċjali, il-Gvern ta' Malta u/jew xi entita u/jew entitajiet oħra, għamilt qligħ ieħor b'qerq ta'aktar minn ħamest elef euro (€5,000).

Il-Qorti kienet mitluba sabiex f'każ ta' sejbien ta' ħtija tikkundanna lill-akkuzat għal ħlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat id-digriet tagħha tat-13 ta' Novembru 2023 fejn laqgħet it-talba tad-Direttur tas-Sigurta' Soċjali u d-Direttur Ġenerali tad-Dħul u Osservanza tal-Benefiċċju u ammetthom fil-proċeduri bħala parti offiża a tenur tal-artikolu 410(5) tal-Kap. 9;

Semgħet lill-Ufficjal Prosekutur fis-seduta tal-15 ta' Novembru 2023, jaqra l-akkużi u jikkonfermahom bil-ġurament u rat id-dokumenti pprezentati flimkien mal-akkużi;

Semgħet lill-imputata waqt l-eżami twieġeb li mhux ħatja;

Semgħet ix-xhieda ta' Martin Buhagiar u tal-Ispettur Keith Caruana Darmanin fis-seduta tal-15 ta' Novembru 2023 u rat id-dokumenti esebiti minnhom;

Semgħet lill-imputata fis-seduta tal-5 ta' Diċembru 2023 tistqarr li hija ħatja tal-akkużi kollha u tirreġistra ammissjoni;

Semgħet lill-imputata tikkonferma l-ammissjoni tal-ħtija tagħha anke wara li għet imwissija bl-iktar mod solenni dwar il-konsegwenzi legali tal-ammissjoni tagħha u wara illi kkonċeditilha ħin biex tirrikonsidra din id-dikjarazzjoni ta' ħtija u sabiex terga' tikkonsulta mad-difensur tagħha, kif ukoll wara li spjegatilha n-natura u s-serjeta` tal-reati li jinsab mixli bihom, il-konsegwenzi ta' dikjarazzjoni tal-ħtija u l-piena erogabbli.

Semgħet lill-Assistent Direttur tad-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali jiddikjara illi l-ammont kollu meħud illegalment għad-detriment tal-istess Dipartiment huwa ta' €23,314.55 u li l-bilanċ dovut illum wara li saru xi ripagamenti akkont, huwa ta' €22,164.55 u semgħetu wkoll jiddikjara illi filwaqt li d-Dipartiment hu dispost jaċċetta r-ripagament bin-nifs tal-bilanċ dovut sal-lum permezz ta' rati mensili fis-somma ta' €150, għadu ma ntlahaqx qbil dwar l-ammont tad-depożitu li jeħtieg li jithallas preventivament mill-imputata sabiex il-ftehim dwar ir-ripagament bin-nifs jiġi formalizzat u attwat;

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-partijiet dwar il-piena u semgħet lill-Prosekuzzjoni tiddikjara li m'hijiex qiegħda tinsisti li tingħata piena karċerarja effettiva;

Rat id-dokumenti kollha akkwiziti fl-atti;

Rat l-atti kollha tal-proceduri;

Ikkunsidrat;

Illi fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-imputata, fil-preżenza tal-Avukat difensur tagħha u dan wara li ġew osservati d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 392A tal-Kap. 9, il-Qorti m'għandhiex triq oħra salv li ssibha ħatja tal-imputazzjonijiet kollha.

Għall-finijiet tal-piena, il-Qorti kkunsidrat diversi fatturi, fosthom il-gravita' tar-reati li qiegħda tinstab ħatja dwarhom l-imputata u l-ammont sostanzjali li hija kisbet għaddannu tal-parti offiża b'rizultat tal-kommissjoni ta' dawn ir-reati. Izda ħadet ukoll qies tal-fedina penali netta tal-imputata, kif ukoll tal-fatt illi hija ammetta il-ħtija tagħha fi stadju pjuttost bikri tal-proceduri. Fuq kollox, il-fatt illi l-imputata hija disposta li thallas lura lid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali l-ammont kollu minnha meħud illegalment, il-fatt li diġa' ħallset lura qabel illum, xi ammonti in linea ta'

ripagament u l-fatt illi l-partijiet qegħdin fi trattattivi biex jintlaħaq ftehim formali għar-ripagament tal-bilanċ dovut, bin-nifs.

Il-Qorti qieset ukoll il-fatt illi l-istess att, cioè' l-falsifikazzjoni tal-att u l-użu tiegħu mill-imputata, ta lok għall-ksur ta' diversi dispożizzjonijiet tal-liġi, fosthom l-artikoli 167, 183 u 185 kif ukoll l-artikolu 188 tal-Kap. 9 - cioè' li għamlet dikjarazzjoni falza jew tat taġhrif falz lil awtorità pubblika. L-istess jgħodd għall-att konsistenti fl-użu tad-dokument falsifikat: dan jikkostitwixxi iktar minn reat wieħed, fosthom ir-reat taħt l-artikoli 169, 184, 185 u 188 tal-Kap. 9, kif ukoll il-mezz għall-kommissjoni tar-reat ta' frodi taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9. Għaldaqstant, bl-applikazzjoni tal-prinċipju tal-konkorrenza formali ta' reati u pieni, għanda tingħata l-piena biss għar-reat l-iktar gravi fost dawk li ġew kommessi permezz tal-istess att.

Bl-ammissjoni tal-imputata għar-reat ta' truffa taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9, hija ma tistax tinstab haġja wkoll għar-reat tal-frodi innominata taħt l-artikolu 309 tal-Kap. 9 għaliex dan ir-reat jinstab haġi taġħha min jagħmel xi qligħ ieħor b'qerq mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel u għalhekk il-Qorti sejra tastjeni milli tiegħu konjizzjoni tal-imputazzjoni bin-numru tmienja (8) dwar ir-reat taħt l-artikolu 309 tal-Kap. 9.

Dan magħdud il-fatt illi uħud mir-reati addebitati lill-imputata evidentement twettqu bħala mezz għall-fini għall-kommissjoni ta' reati oħrajn li jinsab mixli bihom. Hekk per eżempju, ir-reat fl-ewwel imputazzjoni twettaq bħala mezz għall-fini għall-kommissjoni tar-reat fit-tieni imputazzjoni, u l-istess ir-reat fit-tielet imputazzjoni, li ġie kommess bħala mezz għall-fini tat-twettiq tar-reat addebitat fir-raba' imputazzjoni. Fl-istess waqt, il-Qorti fehmet ukoll – anke fin-nuqqas ta' prova kuntrarja fl-atti proċesswali – li r-reati kommessi bil-falsifikazzjoni u l-użu tad-dokument iffalsifikat twettqu sewwasew bħala mezz għall-kommissjoni tar-reat ta' frodi. Isibu riskontru għalhekk id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 17(h) tal-Kap. 9.

Ir-reat l-iktar gravi fost is-sensjela ta' reati li l-imputata ammettiet il-ħtija dwarhom, huwa dak taħt l-artikolu 308 tal-Kap. 9 li, bl-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-

artikolu 310(1)(a) tal-Kap. 9, jipprovdi għal piena ta' prigunerija minn sentejn sa disa' snin billi l-ammont tal-ħsara magħmula mill-imputat jeċċedi s-somma ta' €5,000.

Mizmumin ferm dawn il-konsiderazzjonijiet kollha, il-Qorti tqis illi filwaqt li l-iktar piena idoneja hija waħda karċerarja, hemm raġunijiet tajbin u validi fiċ-ċirkostanzi, biex tapplika d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 28A tal-Kap. 9 kif ukoll id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 532A tal-Kap. 9 minflok id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 28H tal-istess Kap. 9.

Għal dawn il-motivi kollha, filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tal-imputazzjoni bin-numru tmienja (8) ghaliex hija alternattiva għall-imputazzjoni bin-numru sebgha (7) u wara li rat l-Artikoli 17(h), 18, 167, 169, 183, 184, 185, 188, 308 u 310(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, qieghda ssib lil RUTH MIZZI hatja fuq ammissjoni tagħha stess, tal-imputazzjonijiet l-oħra kollha u tikkundannaha sentejn prigunerija izda bl-applikazzjoni tal-Artikolu 28A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta tordna li din is-sentenza ma tidholx fis-seħh hlief jekk fi żmien tliet (3) snin, il-hatja tikkommetti reat iehor li għalih hemm piena ta' prigunerija.

A tenur ta' l-Artikolu 28A(4) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti spjegat lill-hatja bi kliem ċar ir-responsabilità tagħha taht l-Artikolu 28B tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta jekk hija tikkommetti, matul il-perijodu operattiv ta' din is-sentenza sospiza, reat li għalih hemm piena ta' prigunerija.

Bl-applikazzjoni tal-Artikolu 532A tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jirrendi applikabbli d-dispożizzjonijiet tal-artikolu 24 tal-Att dwar il-Probation, Kapitolu 446 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna lil RUTH MIZZI thallas lid-Dipartiment tas-Sigurta' Soċjali is-somma ta' tnejn u ghoxrin elf, mija u erbgħa u sittin Euro u hamsa u hamsin ċenteżmu (€22,164.55) rappreżentanti d-danni sofferti mill-istess Dipartiment b'rizultat tad-delitti li dwarhom qed tinstab htija u jekk ikun il-każ

li jintlaħaq ftehim bejn il-partijiet dwar il-modalita' u ż-żmien tal-ħlas, dan il-ħlas għandu jsir skont kif jiġi miftiehem bejn il-partijiet.

Billi ma jirriżultax li ġew nominati esperti f'dawn il-proċeduri, tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-talba tal-Prosekuzzjoni ai termini tal-Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għall-fini tal-Artikolu 28A(8) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbagħat lir-Reġistratur tal-Qorti.

Ai termini ta' l-Artikolu 392A(2) tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li fi żmien sitt (6) ijiem tax-xogħol l-Avukat Ġenerali jingħata aċċess għal kopja skenjata ta' l-atti, flimkien ma' aċċess għal kopja skenjata ta' din is-sentenza.

**DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.**